

Prof. Jeffrey D. Sachs

Jeffrey D. Sachs Columbia Üniversitesi'nde Sürdürülebilir Kalkınma, Sağlık Politikaları ve Yönetimi Profesörü ve Yeryüzü Enstitüsü Direktörüdür. Ayrıca Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Çözümleri Ağı'nın da direktörüdür.

Sürdürülebilir gelişme için gıda

Dünyadaki tüm insanlar değişim talep ediyor. Zengin, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir dünyaya ulaşmak için gerekli bilgi birikimine ve zenginliğe sahibiz. İş dünyası da acil olarak küresel sorumluluklarını anlamalı ve bunların farkında olarak hareket etmeli.

Nüfusu 7.7 milyar insanın olduğu bir gezegeni beslemek kolay bir görev değil. Bu gezegen üzerindeki her insanın sağlıklı beslenme ihtiyacı, beklentisi ve hakkı vardır. Her çiftçinin iyi bir geçim kaynağı ihtiyacı, beklentisi ve hakkı vardır. Gezegendeki diğer yaklaşık on milyon türün de içinde hayatta kalabilecekleri bir ortama ihtiyacı vardır. Ayrıca gıdaları üreten, işleyen ve taşımacılığını yapan her işletmenin kazanç sağlama ihtiyacı ve beklentisi vardır.

Bu, zorlu bir gerekliliktir ve yerine getirilememektedir. 820 milyondan fazla insan sürekli olarak aç yaşamaktadır. Yaklaşık iki milyar insan, vitamin ya da protein gibi mikro besin eksikliği yaşamaktadır. Yaklaşık 650 milyon yetişkin, şeker, doymuş yağ ve diğer kimyasal katkı maddeleriyle doldurulmuş işlenmiş gıdalardan kaynaklanan bir salgın olan obeziteden muzdarip.

Ancak asıl problemler açıktan ve beslenmeden çok daha derin. Günümüzdeki tarım sınai uygulamaları, ormanların tahrip edilmesinin, tatlı su kaynaklarının tüketilmesi ve kirletilmesinin, toprak erozyonunun ve biyolojik çeşitliliğin çöküşünün arkasındaki temel nedendir. Bunların da üstüne kısmen gıda sektöründen ortaya çıkan insan kaynaklı iklim değişikliği, mahsul üretimi üzerinde yıkıcı bir etkiye sahiptir.

Kriz gitgide kötüleşecek

Gelecekte daha da ciddileşecek olan küresel ısınma ve nüfus artışı ile alakalı kati değişiklikler yapılmadığı takdirde kriz gitgide kötüleşecektir.

Gıda sektörü, küresel ekonominin güç merkezlerinden biridir ve her gün iletişim içinde olduğumuz için en çok bilinen markalardan birkaçına da ev sahipliği yapar. Birbiriyle bağlantılı gıda krizlerin çözümü, sektörde başvurulan yollar kesin olarak değiştirilmedikçe mümkün olmayacaktır.

Ancak çok önemli bir umut ışığına sahibiz. Her gün daha fazla gıda şirketi önümüzdeki zorluğu anlamaya başlıyor ve insan sağlığı ile gezegenimizin hayatta kalmasını destekleyecek yeni bir yol çizmek istiyorlar. Barilla Foundation tarafından bir araya getirildiğimiz bazı sektör liderleri, gıda sektörü ile sürdürülebilir gelişmeyi yan yana getirmek için gerekli olan adımların belirlenmesi konusunda bizden yardım istediler.

Gelecekte daha da ciddileşecek olan küresel ısınma ve nüfus artışı ile alakalı kati değişiklikler yapılmadığı takdirde kriz gitgide kötüleşecek. Birbiriyle bağlantılı gıda krizlerin çözümü sektörde başvurulan yollar kesin olarak değiştirilmedikçe mümkün olmayacak.

Başlangıç noktamız ise başka bir umut ışığı. 2015 yılında Birleşmiş Milletlerin 193 üyesinin tamamı oy birliği ile iki hayati karar aldı. Bu kararların ilki, 2030 Ajandası adı altında insan sağlığı ve gezegenin güvenliğini iyileştirecek 17 adet Sürdürülebilir Gelişme Hedefinden (SDG'ler) oluşuyordu. İkincisi ise dünya hükümetlerini, küresel ısınmayı 1.5 derecenin altında tutmak konusunda kati eylemlerde bulunmak zorunda bırakan Paris İklim Anlaşması. SDG'ler ve Paris Anlaşması aynı zamanda gıda sektörü uygulamalarında da önemli kararlar alınmasını gerektiriyor.

Raporumuz kapsamında hem üretici hem dağıtıcı konumunda gıda sektörüne hizmet veren tüm şirketlere sesleniyor ve küresel hedeflerle uyumlu olacak şekilde net ilkeler, ölçüler ve raporlama standartları edinmelerini istiyoruz. Her şirketin özellikle dört kritik soruyu cevaplaması gerekiyor.

Birincisi, şirketlerin ürünleri ve stratejileri, sağlıklı ve sürdürülebilir beslenme şekillerine katkıda bulunuyor mu? Fast Food kültürünün gerçek anlamıyla bizi ölüme sürüklediğini biliyoruz. Sektör, acil olarak daha sağlıklı beslenme şekillerini öne çıkaracak şekilde değiştirmek zorunda.

Şirketlerin sorumluluğu var

İkincisi, şirketin üretim uygulamaları sürdürülebilir mi? Şirketlerin çoğu kimyasal kirlilik, paketlenmeden ortaya çıkan devasa atıklar, orman tahribatı, fazla ve kötü hedeflenmiş gübre kullanımı ve diğer çevre hastalıklarından sorumludur.

Üçüncüsü, şirketin tedarikçilerinin uygulamaları da sürdürülebilir mi? Hiçbir tüketici gıda şirketi, ormanların tahribatına neden olan çiftliklerden gelen ürünleri kullanmamalıdır. Amazonlar ve Endonezya'daki ormanların tahrip edilmesi, kelimenin tam anlamıyla kavrulmuş bir dünya yaratma yolunda ilerliyor ve bu da tüm gıda ürünlerinin sürdürülebilir çiftliklerden geldiğini gösterecek şekilde etiketleme ihtiyacının altını çiziyor.

Son soru ise şirketin iyi bir tüzel kişi olup olmadığı. Örneğin yasal boşlukları kullanmayı hedefleyen agresif vergi uygulamaları ya da güçsüz icra süreçlerinden kaçınılmalıdır çünkü bu uygulamalar, hükümetlerin kamu hizmetlerini

sağlamaları ve böylece SDG'leri yerine getirmeleri için ihtiyaçları olan kârı elde edememelerine neden olur.

İşimizin bir parçası olarak gıda sektörünün mevcut raporlama uygulamalarını inceledik. Pek çok şirket sürdürülebilir gelişme yönünde ilerlediklerini ifade etse de bu şirketlerin çok azı uluslararası normlara uygun ve küresel geçerliliği olan üretim yapıyor. Direkt olarak kendi üretimleriyle ya da Amazon veya Endonezya ormanları gibi dünyanın gerilimli noktalarında üretim yapan üreticilerin müşterisi olarak gerçekten küresel bir krizin bir parçası olduklarını fark edebilen şirket sayısı oldukça az. Ayrıca şirketler, vergi uygulamalarını da detaylı olarak raporlamıyor.

İnsanlar değişim talep ediyor

Kısacası gıda sektörünün sürdürülebilirliğe olan bağlılığı genellikle SDG'lere ve Paris Anlaşması'na uyumluluğu sağlamak için gerçek raporlama ve denetim sağlamanın yerine sadece yüce gönüllü bir hissiyat olarak kalıyor.

Ancak bu konuya olan bakış açımız hiç de kötümser değil. Dünyanın dört bir yanında genç nesiller yaşamak ve çalışmak için sürdürülebilir ve güvenli yollar talep ediyorlar. Şirketlerin de değişeceğine inanıyoruz. Sonuçta şirketlerin de gizli "çalışma lisanslarını" ellerinde tutabilmeleri için memnun müşterilere, motivasyonu yüksek çalışanlara ve toplumun saygısına ihtiyaçları vardır. İncelediğimiz bazı şirketler, değişimin mümkün olduğu konusunda bize umut veriyor. Projemiz önümüzdeki yıl da performans, raporlama ve denetim konularının sürdürülebilir gelişme ile aynı yönde olduğundan emin olmak adına sektörle birlikte çalışma hedefiyle devam ederken gördüklerimiz ve öğrendiklerimiz konusunda toplumu bilgilendirmeye de ara vermeyeceğiz.

Gıda sektörü, daha büyük bir resmin anahtar parçalarından biri. Dünya liderleri SDG'lerde ve Paris Anlaşması'nda kaydedilen (ya da kaydedilmeyen) gelişmeleri gözden geçirmek için BM'de toplandı. Hayati bir gerçeği unutmamaları gerekiyor: Dünyadaki tüm insanlar değişim talep ediyor. Zengin, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir dünyaya ulaşmak için gerekli bilgi birikimine ve zenginliğe sahibiz. İş dünyası da acil olarak küresel sorumluluklarını anlamalı ve bunların farkında olarak hareket etmelidir.